

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กตธ. (กก.ตร.) โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๙๑๒๓-๒๔

ที่ มท ๐๓๑๒/๓๖๖

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการตรวจราชการของ ผตปค. ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓

เรียน อปค.

๑. เรื่องเดิม

อปค. ได้อนุมัติให้ ผตปค. และ ผช.ผตปค. เดินทางไปราชการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดที่รับผิดชอบในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อตรวจติดตามผลการปฏิบัติราชการตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย งานในภารกิจของ ปค. และงานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย (เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

กตธ. ได้รวบรวมรายงานการตรวจราชการของ ผตปค. ที่เสนอ รอง อปค. ที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ตรวจสอบ เรงรัดเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในหน้าที่ของ ปค. ตามเขตตรวจราชการเป็นรายพื้นที่สรุปประเด็นผลการตรวจราชการและข้อสังเกตที่สำคัญในภาพรวมได้ ดังนี้ (เอกสาร ๒ - ๘)

๒.๑ งานในภารกิจของ ปค.

๒.๑.๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๑) กระบวนการสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่าได้มีการดำเนินการตามแนวทางและมาตรการ ดังนี้

(๑.๑) ประชาคมค้นหาและกระบวนการคัดกรองข้อมูล

- มีการประชาคมหมู่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ค้า ผู้เสพ/ผู้ติด กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มปกติ

- แนะนำให้หมู่บ้านประชุมประชาคมดำเนินการสำรวจกลุ่มเสี่ยงเป้าหมายแล้วส่งข้อมูลให้ ศป.ปส.อ. เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อมาวิเคราะห์ที่ประชุมโต๊ะข่าว กำหนดเป้าหมายเข้าปิดล้อม ตรวจค้น ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๑.๒) แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับหมู่บ้าน

- ทปค.อ. ร่วมกับ อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติด

- แนะนำให้หมู่บ้านบรรจุแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ในแผนหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน ในด้านงบประมาณและการดำเนินงาน

(๑.๓) มาตรการทางสังคม/กฎระเบียบหมู่บ้าน

- มีการกำหนดธรรมนูญชุมชน/มาตรการทางสังคมร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่นผู้ใดติดยาเสพติดจะไม่สามารถยืมอุปกรณ์ต่างๆ ของหมู่บ้านได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

- แนะนำให้หมู่บ้านกำหนดธรรมนูญหมู่บ้าน/กฎหมู่บ้าน โดยมีบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินการกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด

- หมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่ได้มีการประชาคมเพื่อจัดทำกฎระเบียบ/ข้อบังคับ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นที่ยอมรับจากคนในหมู่บ้าน/

/ ชุมชน ...

30 ต.ค. 63

ชุมชน ลงมติดกัน ให้มีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งพบว่า กฎระเบียบ/ข้อบังคับ ของหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเพียงมาตรการในการป้องปราม เป็นบทลงโทษทางสังคม เช่น การตัดครัวเรือนออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน การไม่ได้รับพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือจากคนในชุมชนในงานมงคล และอวมงคล เป็นต้น หากจะดำเนินการตามกฎหมายจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาดำเนินการต่อไป

(๒) ด้านการป้องกันและกิจกรรมเชิงบวกในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย พบว่าได้มีการดำเนินการ ดังนี้

- กลุ่มผู้ประกอบการขนส่งจะแจ้งหน่วยงานราชการทราบโดยทันที โดยจะดำเนินการตรวจสอบสินค้าที่มีเหตุสงสัยว่า เป็นการส่งสินค้าที่เป็นยาเสพติด

(๓) ด้านการข่าว/ชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดและการจัดระเบียบสังคม พบว่าหมู่บ้าน/ชุมชน ได้มีดำเนินการ ดังนี้

- มีการสอดส่อง ตรวจสอบตรา เฝ้ารอวัง เช่น สร้างเครือข่ายแกนนำดูแล เฝ้ารอวังในชุมชน จัดอาสาสมัคร เดินเวรยาม แจกเบาะแสผู้ค้าแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- มีการจัดชุดปฏิบัติการระดับตำบล เข้าดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย สถานที่เสี่ยงโดยประสานกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ ชรบ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเพิ่มเติม

(๔) ด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด มีการดำเนินการส่งตัวผู้เสพยา เข้ารับการบำบัด ดังนี้

(๔.๑) ค่ายบำบัด ได้แก่ ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน

(๔.๒) ชุมชนบำบัด โดยชุมชนมีส่วนร่วม (CBTX) พบว่ามีหมู่บ้านตัวอย่างที่สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่หมู่บ้านอื่นได้ ดังนี้

- บ้านลำฝักกุด ม.๓ ต.ลำฝักกุด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี พบว่า จากปัญหาผู้เสพยาเสพติดเป็นลูกหลานของคนในชุมชน ประกอบกับการนำลูกหลานเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมฯ ไม่สามารถทำให้เลิกใช้สารเสพติดได้อย่างถาวร ทำให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ได้ประชุมปรึกษา หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยพลังของคนในหมู่บ้าน จึงเกิดกระบวนการบำบัดรักษาผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติดโดย กม. ขึ้น

ทั้งนี้ กระบวนการบำบัดผู้เสพยาเสพติดใช้กระบวนการบำบัดเสมือนเป็นบ้านหลังที่ ๒ ที่ให้ผู้เสพยาได้มากินอยู่หลับนอนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน โดย กม. จะเฝ้ารอวังพฤติกรรมโดยใกล้ชิด พาผู้เสพยาทำกิจกรรมต่าง ๆ หลังจากผ่านการบำบัด กม. จะแบ่งหน้าที่ในการติดตามผลและให้กำลังใจเยาวชนกลุ่มดังกล่าว ปัจจุบันมีเยาวชนที่เข้าร่วมการบำบัดตามโครงการ จำนวน ๑๐๓ คน โดยมีปรีชญาาร่วมกันของคนในหมู่บ้านในการแก้ไขยาเสพติด คือ “มุ่งมั่น คืบคนดี สู่สังคม” หมู่บ้านดังกล่าวได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับรางวัลธัญญารักษ์อวอร์ด ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติด ประจำปี ๒๕๖๒

(๔.๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๒.๑.๒ การติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ

เร่งรัดให้ ทปค.จ. / ทปค.อ. ทุกแห่ง เบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจาก ปค. โดยเฉพาะงบรายจ่ายประเภทลงทุนและงบประมาณตามโครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอและท้องที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ รวมทั้งเร่งรัดให้ นอ. กำกับดูแลการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละไตรมาส

๒.๑.๓ การขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๑) การดำเนินโครงการขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ของ ทปค.อ. โดยใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจาก ปค. เพิ่มเติมอำเภอๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อนฯ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ ผตปค. ได้แนะนำให้ ทปค.อ. ได้ศึกษาข้อมูลและพื้นที่ตั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

(๒) ตัวอย่างที่ดี

การขับเคลื่อนขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของ อ. สามพราน จ.นครปฐม ในด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนโดยการอบรมทำน้ำเต้าหู้ เต้าหู้แผ่น และเต้าหู้หลอด ณ บ้านหัวอ่าว ม. ๕ ต. บางช้าง อ. สามพราน จ. นครปฐม โดยนำงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจาก ปค. ตามโครงการขับเคลื่อนขยายผลศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท (อยู่ระหว่างสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม) ไปสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหัวอ่าว โดยผลผลิตจากการผลิตเต้าหู้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มให้สามารถดำรงชีพได้ โดยเฉพาะช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากนั้นกลุ่มดังกล่าวยังสามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เช่น ฝรั่งให้เป็นน้ำฝรั่ง เป็นต้น สามารถเพิ่มมูลค่าจากการขายฝรั่งกิโลกรัมละ ๔๐ บาท ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นน้ำฝรั่งขวดละ ๓๕ บาท

๒.๑.๔ ภูมิทัศน์อำเภอ สถานที่ราชการที่สวยงามเป็นตัวอย่าง

(๑) เน้นย้ำให้ นอ. ตรวจสอบความสะอาดของบริเวณที่ว่าการอำเภอ โดยเฉพาะห้องน้ำของที่ว่าการอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอ และโต๊ะทำงานของบุคลากรทุกคนของที่ว่าการอำเภอ การดูแลสภาพภูมิทัศน์ เช่น ป้ายชื่อที่ว่าการอำเภอ รูปหล่อครุฑบนผนังด้านหน้าอาคารที่ว่าการอำเภอ เสาธงและธงชาติที่จอดรถสำหรับผู้มาติดต่อราชการ เป็นต้น

(๒) เห็นควรมีแบบแปลนการออกแบบห้องน้ำของที่ว่าการอำเภอ หากมีแบบแปลนที่มาตรฐาน มีรายการวัสดุตามที่ ปค. เห็นชอบเป็นมาตรฐาน ก็จะเป็นเรื่องง่ายแก่การนำมาปรับปรุงห้องน้ำของที่ว่าการอำเภอต่างๆ ต่อไป

๒.๑.๕ การแต่งเครื่องแบบของฝ่ายปกครอง ได้เน้นย้ำให้ ทปค.จ./ทปค.อ. แต่งเครื่องแบบของฝ่ายปกครองให้ถูกต้องตามระเบียบ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานพิธีสำคัญต่างๆ

๒.๑.๖ การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ได้แจ้งให้ ทปค.จ./ทปค.อ. เตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ โดยจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ และหาแนวทางในการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ได้รับผลกระทบ

๒.๑.๗ การจัดสถานที่ของสำนักทะเบียนพบว่า บางอำเภอมีการใช้ท่อพลาสติกและพลาสติกใส ในการทำฉากกั้น เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างผู้มารับบริการและผู้บริการ ซึ่งมีสภาพหลุดลุ่ย ไม่สวยงาม โดยได้แนะนำให้เปลี่ยนเป็นแบบพลาสติกใสอะคริลิกแบบติดตั้งเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งมีความสวยงาม ทำความสะอาดได้ง่าย จัดเก็บและเคลื่อนย้ายไปใช้งานจุดอื่นๆ ได้ และมีราคาไม่แพง

๒.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจราชการที่สำคัญมีดังนี้

๒.๒.๑ การประกวดหมู่บ้านแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง มีข้อสังเกตจากการตรวจราชการ ดังนี้

(๑) หลักเกณฑ์การประเมินสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือประเมิน หรือไม่

- หลักเกณฑ์การประเมินในแต่ละประเด็นมีลักษณะเป็นภาพรวม ไม่ค่อยเน้น

รายละเอียด ระบุเฉพาะเจาะจง ว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) แต่ละฝ่ายเข้าใจสถานะบทบาทอำนาจหน้าที่ของ

ตนเองหรือไม่ อย่างไร และผลการปฏิบัติของ กม. เป็นอย่างไร ในทุกหัวข้อควรมีการอธิบายความว่า เกิดจากผล การปฏิบัติของ กม. อย่างไรบ้าง และกำหนดจำนวนคะแนนการปฏิบัติงานในรายละเอียดแต่ละเรื่อง/กิจกรรม ที่เป็นหน้าที่หลักๆ ที่ระบุไว้ในระเบียบฯ ให้ชัดเจน เช่น การสนับสนุนการจัดทำแผน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การเป็นหน่วยกลางในการประสานเครือข่ายฯ ที่มาดำเนินการในหมู่บ้าน เป็นต้น

- จากการตรวจประเมินพบว่า ไม่มีประเด็นของหน่วยงานที่เป็นองค์กร ในการขับเคลื่อนในเกณฑ์การให้คะแนน เช่น กบอ. , กบต. , ขป.ต. ว่ามีการดำเนินการสนับสนุน ช่วยเหลือการทำหน้าที่ ของ กม. อย่างไรบ้าง ซึ่งหน่วยงานข้างต้น ถือว่าเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย และข้อสั่งการ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามนโยบายที่ มท. ต้องการ

- หลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของ กม. ถูกกำหนดให้มีการประเมิน จำนวน ๕ ประเด็น ๆ ละ ๒๐ คะแนน (เป็นกรอบใหญ่) โดยไม่มีการแบ่งคะแนนเป็นหัวข้อย่อยในแต่ละประเด็น และไม่มีการแจ้งให้หมู่บ้านที่เข้ารับการตรวจประเมินทราบ จึงทำให้การจัดทำเอกสารรวมทั้งการนำเสนอผลงาน ที่ กม. ได้ปฏิบัติงานในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การประเมิน ทำให้คณะกรรมการ ไม่สามารถให้คะแนนในหัวข้อที่ กม. ไม่ได้นำเสนอผลงานได้

- เกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหมู่บ้านเข้มแข็ง ตามแนวทาง "แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง" (หมู่บ้านอยู่เย็น) ประจำปี ๒๕๖๓ ได้เน้นในการให้ความสำคัญกับการทำงาน ของ กม. / คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. เป็นหลัก จึงควรต้องให้สัดส่วนค่าคะแนนในด้านที่ ๑ (ผลการปฏิบัติงาน : การบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไก กม. / คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป.) ในการพิจารณามากกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งสามารถใช้ในการตัดสินประเมินศักยภาพได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

(๒) ในทางข้อเท็จจริง คุณลักษณะสำคัญ หรือปัจจัยที่ทำให้หมู่บ้านชนะการประกวด (กรรมการมีแนวโน้มใช้เกณฑ์อะไรพิจารณา) ดังนี้

- การบริหารจัดการหมู่บ้านโดยใช้กลไกของ กม. / การมีส่วนร่วมของ กม. การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก ตลอดจนการสนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน เป็นต้น

- ส่วนใหญ่คณะกรรมการฯ จากหน่วยงานอื่นให้คะแนนการประเมินในภาพรวม ไม่ได้เน้นการทำงานของ กม. เนื่องจากอาจจะไม่ได้เข้าใจวัตถุประสงค์ในการประกวดตามโครงการอย่างแท้จริง (เป็นการประกวดผลงานปฏิบัติงานของ กม.) ดังนั้น ภาพรวมของคะแนนก็จะมุ่งไปในเรื่องนวัตกรรม หรือผลงาน ดีเด่นในด้านต่างๆ ซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ กม.

-ระยะเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการฯ มีน้อย จึงพิจารณาจาก การนำเสนอฯ การบรรยาย การตอบข้อซักถาม และเอกสารเป็นหลัก ดังนั้นหากหมู่บ้านได้มีการนำเสนอฯ และ การจัดทำเอกสารที่ดี จึงมีโอกาที่จะชนะการประกวดได้มากกว่าหมู่บ้านที่มีผลการปฏิบัติงานดี แต่ไม่เก่ง ในการนำเสนอ เห็นควรให้คณะกรรมการประเมินฯ มีเวลาในการพิจารณาผลงาน มากกว่า ๑ วัน

- คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาจากภาพรวมทั้งหมดของหมู่บ้านในวันประกวด อาทิ การจัดเวที รูปแบบการนำเสนอ การประดับตกแต่งสถานที่ การให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของหมู่บ้าน การให้ข้อมูล ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ ปค. กำหนด การจัดทำรูปเล่มเอกสารที่มีความสมบูรณ์ของรูปเล่ม ทั้งในด้านของข้อมูล เชิงประจักษ์ที่ระบุไว้ในเอกสารรูปเล่มและเอกสารประกอบต่างๆ ที่หมู่บ้านนำมาให้คณะกรรมการฯ ได้ตรวจดู และการตอบข้อซักถามของคณะกรรมการฯ โดยไม่เฉพาะกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเท่านั้นที่เป็นผู้ตอบ ทั้งนี้ กม. / คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. ทุกฝ่ายจะต้องตอบคำถามที่มีประเด็นในฝ่ายที่ตนรับผิดชอบได้ด้วย

(๓) โดยหลักการแล้วคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) มีความเข้มแข็งควรพิจารณาจากข้อเท็จจริงใดๆ ในการประเมิน/ประกวด

(๓.๑) ความเป็นภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมของ กม. การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ความคิดริเริ่มใหม่โดยใช้นวัตกรรมมาใช้ในพื้นที่ เช่น ตั้งกลุ่มไลน์หมู่บ้าน ตั้ง Facebook ของหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้านสู่สาธารณะ และสามารถจำหน่ายสินค้าในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

(๓.๒) นอกจากผลการปฏิบัติหน้าที่ของ กม. จนสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในด้านต่างๆ แล้ว ควรแสดงออกถึงลักษณะและสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- ประธาน กม. และคณะกรรมการทุกฝ่าย มีความเข้าใจในสถานภาพโครงสร้าง บทบาทอำนาจหน้าที่ และได้มีการทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นรากฐานของแผ่นดิน และเป็นรัฐบาลของหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง

- การแสดงออกถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง กม. และคณะทำงานฯ การขับเคลื่อนในทุกระดับ รวมทั้งภาคีเครือข่าย อีกทั้งแสดงถึงรูปแบบและสัญลักษณ์การเป็น กม. เช่น การมีบัตรประจำตัว กม. , มีเครื่องแบบของ กม. ในการปฏิบัติหน้าที่

(๓.๓) การนำเสนอผลงานกระทำโดยผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก ซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสารหลักเกณฑ์การประกวด รวมทั้ง กม. ฝ่ายต่าง ๆ ล้วนมีผลงานในการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐ และบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่ประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน แต่ไม่มีการนำเสนอผลงานในแต่ละฝ่ายตามโครงการอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นพบว่า การตรวจประเมินหมู่บ้านบางแห่งเป็นการจัดเตรียมผลงานขึ้นมาเพื่อให้คณะกรรมการตรวจประเมินได้ตรวจสอบในวันตรวจประเมินเท่านั้น (ผักชีโรยหน้า) ดังนั้น การตรวจประเมินเพื่อให้สามารถคัดสรรหมู่บ้านที่มีผลการดำเนินงานครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การประเมินและดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยภายนอกที่ได้มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน เช่น เพจเฟสบุ๊ก ช่องไลน์ Youtube เป็นต้น เพื่อสืบค้นเรื่องราวที่แท้จริงได้

(๔) สิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเข้มแข็งมากขึ้น คือ ปัจจัยใดบ้าง นอกจากที่ ปค. ได้กำหนดตัวชี้วัดแล้ว

(๔.๑) การใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาบริการจัดการหมู่บ้านแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

(๔.๒) การออกธรรมนูญหมู่บ้านที่สามารถบังคับใช้กับทุกคนในพื้นที่

(๔.๓) ความร่วมมือของ กม. /การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส เพื่อสามารถรับรู้เท่าทันสถานการณ์โลก

(๔.๔) ความเข้าใจปัญหาของการทำงานของ กม. เนื่องจาก

- การบริหารจัดการภายในหมู่บ้าน เป็นการบริหารงานโดยใช้อำนาจรวมศูนย์/อำนาจเชิงเดี่ยวของผู้ใหญ่บ้าน โดย กม. มีหน้าที่เชิงสัญลักษณ์ในการเป็นที่ปรึกษา ของผู้ใหญ่บ้าน

- มีหน่วยงานหลายหน่วยงานส่งคณะทำงานและเจ้าหน้าที่มาทำงานซ้ำซ้อนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเอกภาพในการทำงาน

- ขาดการต่อเนื่องในการส่งเสริมให้หมู่บ้านเป็นหน่วยปกครองที่มีประสิทธิภาพ

(๔.๕) จังหวัด อำเภอ ควรทำความเข้าใจถึงปัญหาฯ แล้วกำหนดแนวทางสร้างกระบวนการในการขับเคลื่อนให้คณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมี ระเบียบกฎหมาย มติ ครม. ข้อสั่งการฯ รองรับ

/ (๔.๖) การทำให้ ...

(๔.๖) การทำให้ กม. ตระหนักได้ว่าตนเองคือ กม. เช่น เมื่อ อสม. ไปพัฒนาหมู่บ้าน จะต้องตอบตนเองให้ได้ว่า อสม. คือ กม. ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้น ปค. ควรสนับสนุนคำตอบแทนในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากค่าประชุม กม. รวมทั้งการสนับสนุนรูปแบบ กม. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจเมื่อสวมใส่เครื่องแบบ กม. ในการปฏิบัติหน้าที่

(๔.๗) การจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ กม. ที่มีหลักสูตรเฉพาะเจาะจงเพื่อนำให้ กม. ได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน โดยอาจเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ กม. ในแต่ละฝ่ายให้เข้าใจในกรอบภารกิจหน้าที่ของตน ซึ่งทาง ปค. ได้มีการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ในส่วนบุคลากรของ กม. ด้านอื่นๆ ยังมีความจำเป็นต้องได้รับการอบรมด้วยเช่นกัน สำหรับการอบรมการสร้างความปลอดภัยของสมานฉันท์โดยผ่านกลไก กม. ซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงการที่ดี ทำให้ปลัดอำเภอประจำตำบลและกำนันในตำบลที่ได้เข้ารับการอบรมนั้น ได้มีแผนการดำเนินงานในการทำงานในพื้นที่โดยใช้กลไกของ กม. แต่เนื่องด้วยการทำงานของปลัดอำเภอที่ต้องรับผิดชอบงานหลัก และอาจมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานภายในอำเภอตลอดจนการโยกย้าย จึงทำให้บางครั้งการทำงานขับเคลื่อน กม. เกิดความสะดุด และเนื่องจากเป็นการอบรมตามแผนงานประจำปี ซึ่งตำบลที่ไม่ได้เข้ารับการคัดเลือกให้เป็นเป้าหมายก็ไม่ได้มีการขับเคลื่อน กม. หากไม่ใช่เพราะว่าตำบลนั้นมีชุดปฏิบัติการตำบลที่ดำเนินงานให้ความสำคัญกับการทำงานของ กม. อย่างต่อเนื่อง นั่นเอง

(๔.๘) การให้โอกาสของคนรุ่นใหม่ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหรือพัฒนา หรือกำหนดแบบแผนในการบริหารหรือพัฒนาหมู่บ้าน โดยอาจอยู่ในรูปแบบของ กม. หรือทีมงานที่ปรึกษา เป็นต้น

(๕) ข้อเสนอแนะ

(๑) ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามโครงการประกวดฯ ที่ผ่านมามีความสามารถพัฒนาการ หรือขับเคลื่อนการทำงานของ กม. ที่ได้รับรางวัลว่า มีความยั่งยืนเป็นต้นแบบให้กับ กม. อื่นหรือไม่อย่างไรบ้าง

(๒) การตั้งชื่อโครงการประกวดฯ จะมีความหมาย สื่อถึงความเข้าใจในการส่งผลงานของหมู่บ้านเข้าประกวด และผลของการประกวด ดังนั้น การตั้งชื่อโครงการประกวด ควรที่จะให้สัมพันธ์กับผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๓) ในระดับพื้นที่อำเภอพบว่า กบต. และ ชป.ต. ขาดความสนใจ และเอาใจใส่ในการขับเคลื่อนให้หมู่บ้านที่มีผลงาน กม. เข้าสู่กระบวนการประกวดฯ ซึ่งน่าจะมีภาระงานมาก โดยเฉพาะสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(๔) คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนมาจากหน่วยงานอื่น ควรพิจารณาบุคคลที่ไม่ได้มาจากในพื้นที่เขตตรวจนั้นๆ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อภาระงานในการประเมินหมู่บ้านได้ผู้แทน

(๕) คณะกรรมการที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งมาจากหลายภาคส่วนทั้งภาคเอกชนและภาคราชการ อีกทั้งยังมีความแตกต่างในสาขาวิชาชีพ ดังนั้น ในบางแห่งคณะกรรมการจะใช้คำถามในเชิงวิชาการทำให้ กม. ไม่เข้าใจในคำถาม จึงไม่สามารถสื่อสารคำตอบได้อย่างชัดเจน รวมทั้งคำถามที่ปรากฏในการซักถามอาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะการปฏิบัติงานหรือลักษณะ อำนาจ หน้าที่ของ กม. ดังนั้น เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของ กม. เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เห็นควรให้จัดทำสรุปเนื้อหาอำนาจ หน้าที่ เกี่ยวกับ กม. รวมทั้งหลักเกณฑ์การประเมินจัดส่งให้คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อเป็นคู่มือในการศึกษาทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ อำนาจ หน้าที่ เกี่ยวกับ กม. เพื่อให้สามารถตั้งคำถามให้เกี่ยวข้องกับภารกิจ หน้าที่ของ กม. ให้มากที่สุด และเพื่อให้คณะกรรมการได้ทราบถึงรายละเอียด

ของหมู่บ้านที่เข้ารับการประเมินก่อนลงพื้นที่ตรวจประเมิน เห็นควรให้หมู่บ้านจัดส่งเอกสารประกอบการรับการตรวจประเมินให้ ปค. เพื่อจัดส่งให้คณะกรรมการตรวจประเมินได้มีเวลาในการพิจารณาผลการดำเนินงานของแต่ละหมู่บ้านอย่างละเอียด รอบคอบ เพื่อให้สามารถคัดสรร กม. ที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศอย่างแท้จริง

(๖) สำหรับการประกวดในปีหลายหมู่บ้าน ไม่มีความพร้อมในการเตรียมตัวเข้าประกวด เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

๒.๒.๒ การดำเนินการตามโครงการ “ตำบลสีขาว ปลอดภัยสะอาด” พบว่ามีปัญหาด้านการจัดทำข้อมูลในระบบ (Nispa) ดังนี้

- ข้อมูลในระบบ (Nispa) กับข้อมูลจากสถานการณ์จริงในแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกันมาก

- ข้อมูลจากการทำประชาคมอาจเป็นจริง/น่าเชื่อในระดับหนึ่ง เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมบางคน หรือส่วนใหญ่ไม่กล้าให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนถูกต้อง

- ตามขั้นตอนที่กำหนดตามโครงการตำบลสีขาว ปลอดภัยสะอาด ซึ่งกำหนดให้ชุดปฏิบัติการฯ มีหน้าที่กลั่นกรอง/ตรวจสอบข้อมูลจากการทำประชาคม อาจได้ข้อมูลไม่ถูกต้องและเป็นจริง เนื่องจากชุดปฏิบัติการฯ ไม่มีข้อมูลข้อเท็จจริง และทักษะในเชิงลึกมากนัก

ดังนั้น การจัดทำข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง จึงน่าจะเกิดจากองค์ประกอบ ๒ ประการ ดังนี้

(๑) ที่มาของแหล่งข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลจากการทำประชาคม ทั้งในขั้นตอนการประเมินหมู่บ้าน เพื่อลงในระบบ Nispa และตามขั้นตอนตามที่กำหนดในโครงการฯ ข้อมูลจากการตรวจสอบของชุดปฏิบัติการประจำตำบล และข้อมูลเป้าหมายของผู้เกี่ยวข้องฯ จากฝ่ายปกครอง ตำรวจ สาธารณสุข รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ

(๒) กระบวนการกลั่นกรอง โดยนำข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลข้างต้น มาเข้าสู่กระบวนการกลั่นกรองโดยใช้วิธีการประชุมลับของแต่ละตำบล ซึ่งประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน (เฉพาะผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น) ผู้แทนของฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายสาธารณสุข และหน่วยงานทหารในพื้นที่ ซึ่งผลจากการกลั่นกรองจะทำให้ได้ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ตำบล ครอบคลุมและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด อันจะนำไปสู่แนวทางในการทำงานต่อไป

๓. ข้อพิจารณา

กตร. พิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานของฝ่ายปกครอง ในส่วนภูมิภาค เห็นควรแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจราชการของ ผตปค. ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ ให้สำนัก/กอง ที่เกี่ยวข้องทราบ ดังนี้

๓.๑ ข้อสังเกตตามข้อ ๒.๒.๑ : สน.ปท.

๓.๒ ข้อสังเกตตามข้อ ๒.๒.๒ : สน.อส.

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ กตร. จักได้ประสานแจ้งสำนัก/กอง ดังกล่าวทราบต่อไป

นางสาวจงจิระ
(นายธนากร จงจิระ)
อธิบดีกรมการปกครอง
30 ก.ค. 2563

(นายสมเจตน์ เปลื้องนุช)
หน. ผตปค.

(นายสมหวัง พ่วงบางโพ)
ร.อปค. / 30 ก.ค. ๖๓

ผอ.กตร...../..ก.ค.....๖๓
นจท.ชก...../..ก.ค.....๖๓
พิมพ์/ทาน...../...../..ก.ค.....๖๓